

לבישת בגדי כהונה

1. שמות פרק כח פסוק ב

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת:

2. תלמוד בבלי מסכת יומא דף עב עמוד ב

אלמלא בגדי כהונה לא נשתייר משתאיהן של ישראל שריד ופליט.

3. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף יז עמוד ב

מחוסר בגדים. מנלן? אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן, ומטו בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון, דאמר קרא: + שמות כט + וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחקת עולם, בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם. והא מהכא נפקא? מהתם נפקא, דתניא: מנין לשתויי יין שאם עבד חילל? תלמוד לומר: + ויקרא י + יין ושכר אל תשת וגו' + ויקרא י + ולהבדיל בין הקודש ובין החול; מחוסר בגדים ושלא רחוף ידים ורגלים מנין?

4. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף יח עמוד א

תלמוד לומר + ויקרא י + חוקה + שמות כט + חוקה לגזירה שוה! אי מהתם, הוה אמינא: הני מילי עבודה דזר חייב עליה מיתה, אבל עבודה דאין זר חייב עליה מיתה אימא לא, קמ"ל. אשכחן מחוסר בגדים, שתויי יין מנלן? אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים. והא תנא ולהבדיל בין וגו' קא נסיב לה! מקמי דליקום גזירה שוה. והא תנא, מחוסר בגדים הוא דקא יליף משתויי יין! ה"ק: מנין שלא נחלקו בין מחוסר בגדים לשתויי יין ושלא רחוף ידים ורגלים? תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה.

5. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה לג

והמצוה הל"ג היא שנצטוו הכהנים ללבוש בגדים מיוחדים לכבוד ולתפארת ואז יעבדו במקדש והוא אמרו יתעלה ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת (תצוה כח ב) ואת בניו תקריב והלבשתם כתנות (שם כט ח). ואלו הן בגדי כהונה שמונה בגדים לכהן גדול וארבעה לכהן הדיוט. וכשיעבוד הכהן בפחות מהבגדים שהם מיוחדים בעבודה ההיא או ביותר מהם עבודתו פסולה וחייב עם זה מיתה בידי שמים. ר"ל מחוסר בגדים שעבד. וכן מנו אותו בגמר סנהדרין (פג א) בכלל מחוייבי מיתה בידי שמים. ולא בא זה כתוב בבאור. אבל בא כתוב (שם ז) וחגרת אותם אבנט וכו' והיתה להם כהונה לחקת עולם ובא בפירוש (שם ב) בזמן שבגדיהן עליהן כהונתן עליהם אבל בזמן שאין בגדיהן עליהן אין כהונתן עליהן והווי להו זדים. והנה נבאר (ל"ת עד) כי זר ששמש במיתה. ואמרו בספרא (ס"פ צו) וישם עליו את החשן פרשה זו למדה לשעתה ולמדה לדורות למדה לשירות יום יום ולשירות יום הכיפורים בכל יום משמש בבגדי זהב ויום הכיפורים בבגדי לבן.

וכבר בארו בספרא (את"מ פ"ח) שלבישת בגדים אלו מצות עשה והוא אמרם ומנין שאין אהרן לובש בגדים אלו לגדולתו אלא כמקיים גזירת המלך תלמוד לומר [את"מ יו לד] ויעש כאשר צוה י" את משה. כלומר בגדים אלו. ואע"פ שהם בתכלית היופי שהם מזהב ושוהם וישפה וזולתם מן האבנים היפות לא יכוין בהם היופי אלא לקיים הצווי שצוה האל למשה לבד והוא שילבש אלו הבגדים תמיד במקדש.

6. השגות הרמב"ן לספר המצוות מצות עשה לג

כתב הרב והמצוה שלשים ושלוש שנצטוו הכהנים ללבוש בגדים לגדולה וכבוד ואז יעבדו במקדש והוא אמרו ית' ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת ושאר דבריו בזה. והנה זו עם פשיטותה בכתוב ואריכות התורה

11. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף יח עמוד ב

אמר רב יהודה אמר שמואל: מרושלין - כשרין, מסולקין - פסולין. והתניא: מסולקין - כשרין! אמר רמי בר חמא, לא קשיא: כאן שסילקן על די אבנט, כאן דליתניהו מעיקרא כלל. רב אמר: אחד זה ואחד זה - פסולין. רב הונא איקלע לארגזא, רמא ליה בר אושפיזכניה, מי אמר שמואל: מרושלין - כשרין, ומסולקין - פסולין! והתניא: מסולקין - כשרין! א"ל: בר מינה דההיא, דשנייה רמי בר חמא. אלא לרב קשיא! וכי תימא: מאי מרושלין? מסולקין על די אבנט, ואבנט מיגז אגז, אלא מסולקין קשיא! אמר רבי זירא, רב חדא תני: מרושלין שסילקן ע"י אבנט - כשרין

12. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לו עמוד א

מתני'. הסמיכות, והתנפות, וההגשות, והקמיצות, והקטרות, והמליקות, והקבלות, והזאות - נוהגים באנשים ולא בנשים, חוץ ממנחת סוטה וזירה שהן מניפות.

גמ'. סמיכות. דכתיב: +ויקרא א+ דבר אל בני ישראל... וסמך, בני ישראל סומכים - ואין בנות ישראל סומכות.

תנפות. +ויקרא ז+ דבר אל בני ישראל... והניף, בני ישראל מניפין - ואין בנות ישראל מניפות.

הגשות. דכתיב: +ויקרא ו+ וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן, בני אהרן - ולא בנות אהרן.

קמיצות. דכתיב: +ויקרא ב+ והביאה אל בני אהרן וקמץ, בני אהרן - ולא בנות אהרן.

הקטרות. דכתיב: +ויקרא ג+ והקטירו אותו בני אהרן, בני אהרן - ולא בנות אהרן.

13. תוספות מסכת קידושין דף לו עמוד ב

חוץ ממנחת סוטה וזירה מפני שהן מניפות - וא"ת תיפוק ליה דכל הני אינם כשרות בנשים לפי שהן מחוסרי בגדים דהא אמר בפ"ב דזבחים (דף יז:): דאפילו כהנים בזמן שאין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם ו"ל דמיקרי שלבשו את הבגדים א"נ ל"ל כיון שלא נצטוו בבגדי כהונה לא הוו מחוסרי בגדים.

14. תוס' הרא"ש

... ותמיהו קשה למה לי קרא לנמשע נשים משמיכות וכל כן עבודות וכלל אפי' בני אהרן בלא בגדי כהונה כוון לכו זרים כדאמרנו בפ"ב דזבחים דאין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם, וי"ל דאשה כיון דלא כתיב בה בגדי כהונה לאו מחוסרת בגדים היא ואי לאו דמועטת מקרא היתיה מנשייה בלא בגדים כגני אהרן כגדיהם.

15. רש"י מסכת זבחים דף יט עמוד ב

משה ואהרן - תרין ובניו תרין שאף משה כהן היה בשבעת ימי המילואים ואע"ג דלא כהנו בבת אחת מיהו קרא להכי מידריש.

16. שטמ"ק שם

ג] משה ואהרן בניו
אש"י רבשה היה לוי
ס"ם היה שממש בני
ישי' המילואים וא"ת
ליכתי שותא ר"י בניו
דכו לאהרן וי"ל דכבר
סתו נרב אהרונה וא"

17. תלמוד בבלי מסכת תענית דף יא עמוד ב

במה שימש משה כל שבעת ימי המלואים? לא הוה בידיה.

18. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף לד עמוד א

במה שימש משה שבעת ימי המלואים? בחלוק לבן. רב כהנא מתני: בחלוק לבן שאין בו אימרא.

19. רש"י מסכת עבודה זרה דף לד עמוד א

משה - לא נשתמש בבגדי כהונה דכתיב ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך והוא היה זר אצלן ועל פי הדבור שימש ולא הוזכרו בגדים.

אימרא - שפה יש אומר שלא יחשדוהו ששם בה מתרומת המשכן ולא מילתא שהרי כבר נגמרה המלאכה ובשעת עבודה מהיכן שקיל.

20. אורה ח"ח שמות כח:ב

ב. ועשית וגו' לכבוד ותפארת. לל"ד מה הוא כוונת כי
באומרו לכבוד וגו' אחר שמדישו משפחה ואופניהם כב,
ואם להדישו שבגדים אלו יש בהם לאהרן כבוד ותפארת מה
יאל לנו מה, וחלוי שיחבד על פי מה שאמרו בפרק אין
מעמידין (ל"ד) ח"ל שאלו את ר"ע נמו שמש משה שבעת
ימי המלואים לא הוה בידיה אחא ושאל כי מדרשא ח"ל
בחלק לכן שאין בו אמרא ע"כ. הנה ממה שמש משה
שבעת ימי המלואים בחלק זה יגיד שאין הבגדים מעבדין
אלא לאהרן ולבניו אבל אלה הכהנים התר"כ עבודת הקרבנות
בלא בגדים, והוא מה שמדישו באומרו לכבוד וגו' לומר לא
תחשוב כי הבגדים לנרתי עבודה לבד ויתחייב כדבר ללבוש
משה בעבודת ימי המלואים לא כן הוא אינם אלא לכבוד
וגו' למשרת קבוע לעבודתו אבל לא העבודה לבד כשחכ"כ
בזולת אהרן ובניו יעבדו בחלק לבן וכמו שכן שמש משה
כמק.

21. רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ט הלכה יא

כהן טבול יום ומחוסר כפורים שנטמא והרי הוא מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים ועבד חייב על כל אחד ואחד, ואם היה זר אינו לוקה אלא אחת משום זרות. +/חשנת הראב"ד/ ועבד חייב א"א בתוספתא (פרק י"ב) דזבחים כהן שעבד טמא טבול יום מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים אינו חייב אלא אחת ואפשר דפליגי תנאי באיסור כולל האיסור בת אחת.

22. מנ"ח סוף מצוה צט

ועתה משום דלא החזיר מלעבוד טמא ומחוסר בגדים וכו' אלא מי שהוא ראוי לעבוד, אבל הזר הואיל ואינו ראוי לעבוד אינו עובר בשום אחד מאלה, עכ"ל. ונראה פשוט דזר שעבד שוגג, והיה מויד על מחוסר בגדים, שעבד בלא בגדי כהונה, אינו חייב מיתה כדי שמים ולא מלקות על מחוסר בגדים, כי לא החזיר על זה רק משום זרות, ועל זרות היה שוגג.

והנה הרב המחבר כתב, והנה סכרי כהונה, היינו הפשה, ונראה דלאו זה והעושה גם כן אינו אלא כהן דראוי לעבודה, אבל מי שאינו ראוי לעבודה אינו עובר בלאו הזה. וכן הוא בר"מ פ"ט מצילת המקדש הי"א, חה לשונו, כהן טבול יום וכו' ומחוסר בגדים וכו', חייב על כל אחד ואחד, ואם היה זר אינו לוקה אלא אחת משום זרות. ובכפף משנה מצילת תוספתא וכו'.

23. בית האוצר עמ' כב

כהן כיון דגם זר כשר מ"מ יש שם פסול מפאת גוף העבודה והקרבן דלריכוס לבגדים וע"כ שפיר הולך להשמיטנו דגם גוף העבודה והקרבן אין לריכוס לבגדים בכמה יחיד וכמוכן: **ואולם** לפי מה שדנתי בחידושי בכ"ד והוכרתי ממנו גם בקונטרס גבורות שמונים (אות ו') דהא דזר כשר בכמה אין העניין דכמה ח"ל כהן רק דבכמה הכל כהנים ואפי' ליום וישראלים והטעם עפ"י החבורה במחלמה ועוד במדרשות. בכ"ד דמחלה היו כל ישראל ראויה לכהונה עתה

וע"ע זבחים (דף ק"צ ע"ב) במשנה ומה בין כמה יחיד לבמה ליבור שמיכה כו' ויהיו ובגדי שרת (בגדי כהונה) ט"ו ומשמע נ"כ דהבגדים נלרכים לגוף העבודה דאילו ט"ו עניינם רק לעשות הכהן כהן דבלתם נחשב זר אי"כ אחרי דמשב כבר כיוון דכמה יחיד ח"ל כהן דגם זר כשר אי"כ ל"ל מו למיתני בגדי שרת וכמוכן וע"כ דהבגדים נלרכים גם לגוף העבודה וע"כ שפיר ה"א דגם בכמה יחיד יתקן העובד להיות לבוש הבגדים דה"א דגם עבודת. כמה יחיד לריכה העבודה לבגדים וע"כ אף שאין שם פסול מפאת שאין הכהן

4

במה דהכל בה כהנים מ"מ ג"כ לריכוס לבגדי כהונה להיוחס
 כהנים וכלי בגדים הם זרים וזר הרי פסול באמת גם בבמה
 וע"כ שפיר איצטריך לאשמי' דא"ל בגדי שרת בבמה והטעם
 דא"ל באמת י"ל משום דהאמת דלא כסברתנו ה"ל רק
 דבעל א"ל כיהון בבמה לא שהקשרות מפאת שגם ישראל
 נחשב כהן וגם י"ל דבבמה הכל כהנים גם כלי הבגדים ורק
 בבמה ליבור הוא דאין נעשה כהן זולת ע"י הבגדים וגו' וזה
 הוא כדילפי' בזבחים שם (דף ק"ט ע"ב) דין זה דא"ל בגדי
 שרת בבמה יתיר מקרא ע"כ ועכ"פ הא שפיר הולרך המלא
 להשוויתנו זה ואין ראוי מכלן היות הבגדים נלרכים לגוף העבודה
 ובאחי רק להפיר :

1 ואחם מהיו לי ממלכת כהנים וכשנכמר אהרן חרעו יאלו לויס
 2 וישראלים ע"כ וע"כ בבמה דלא נכחר בה אהרן באמת א"כ
 3 שם עדיין הא הכל ראוים לכהונה ולכן גם לויס וישראלים
 נחשבים שם כהנים וזהו ענין כשרות זר בבמה לא מפאת דא"ל
 6 טען רק מפאת דגם ישראל נחשב כהן וכי"ל ולפי' הנה אפי'
 לאמר דאין בגדי כהונה נלרכים לגוף העבודה רק לעשות הכהן
 כהן מ"מ שפיר ה"י היא ג"כ דיולרך בגדי כהונה גם בבמה
 לעשות ישראל לכהן כיון דענין כשרות ישראל שם רק
 מפאת דגם הוא נחשב כהן א"כ כיון דכהן מחש ג"כ לא
 הוי כהן לעבודה רה ע"י הבגדים ע"כ היא דהיה בבמה

24. רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח הלכה ד

בגדי כהונה מצוותן שיהיו חדשים נאים ומשולשים כדרך בגדי הגדולים שנאמר לכבוד ולתפארת, היו מטושטשין או מקורעין או ארוכין יתר על מדתו או קצרים פחות ממדתו או שסלקן באבנט ועבד עבודתו פסולה, היו משוחקין או שהיו ארוכים וסילקן באבנט עד שנעשו כמדתו ועבד עבודתו כשרה.

25. רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק י הלכה ד

מצות עשה לעשות בגדים אלו ולהיות הכהן עובד בהן שנאמר ועשית בגדי קדש, ואת בניו תקריב והלבשתם כתנות, וכהן גדול ששימש בפחות משמנה בגדים אלו, או כהן הדיוט ששימש בפחות מארבעה בגדים אלו הוא הנקרא מחוסר בגדים ועבודתו פסולה והייב מיתה בידי שמים כור ששימש שנאמר וחגרת אותם אבנט והיתה להם כהונה, בזמן שבגדיהם עליהן כהונתן עליהן, אין בגדיהן עליהן אין כהונתם עליהן אלא הרי הם כורים ונאמר והזר הקרב יומת.

26. שטמ"ק יח. אות ד

מ"ה
 קשה לעיל ב"ק אמאי איצטריך דהקריבו כהנים בני קבלה לומר (בבבדנו) [בכחן ובכלי] שרת חושק ליה
 טען בבבדנו עליהם כדדעיקן הא דהו וריס י"ל דאי ודי כתיב בני אהרן ולא הבתים הרי אבינו
 דלא קפיד קרא אבהים בבבדנו הוא דאמר הא הוה ליה זריס ורי' א"ל הים בסקום שכתוב כהן
 דמשמע שיקפיד בבבדנו והילכך איצטריך לומר כהן בבבדנו ורי' א"ל מאי פריך הא הא פוהים
 נפקא [ולמה] ליה בבבדנו אש למכבד הבתים לשני כדפי' י"ל דישאני הא דהו ונתנו בני אהרן
 כתיב אהרן קרא ודקריבו ואם כן ידעין שפיר כלא הבתים דבני בבבדנו כמ' בקבלה דכיון
 דכתיב הבתים בעבודה קפידתו גלי בעבודה ששתי' בו .

27. הגהת מרדכי גיטין תסא

1 תוסא אין כהן נרלע מעשה ככהן שילק מים ע"י ר"ם והקשה לו תלמוד הא שניט בירושלמי
 המשהתם ככהונה מעל והגיב לו אין כהן קדושה בזמן הזה דקפ"ל בבבדנו עליהם קדושה
 עליהם ולי לא לא והקשה א"כ כל מיני קדושה לא לעבד לה ושמיק ר"ח והגיב ה"ל פטר
 דניס דים כהן קדושה יוכל למחול כדאמרין פ"ק דקדושין ח"ן כהן נרלע מפני שנגעה בעל זוט
 והשתא כלא הך טעמי תקדי היך מני משתעבד ביה אלא וה"ל מני מחיל וילקך איצטריך
 לעשותו לעל טעם דא"כ היה נרלע :

28. תלמוד בבלי מסכת יומא דף עא עמוד ב

משנה. כהן גדול משמש בשמונה כלים וההדיוט בארבעה; בכתנות, ומכנסים, ומצנפת, ואבנט. מוסיף עליו כהן גדול חשן, ואפוד, ומעיל וציץ.

29. שמות פרק כח

(ג) ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתינו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי;
 (ד) ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי;

5

30. תוספות מסכת זבחים דף יח עמוד ב

והתניא משוחקין כשרין - תימה דביומא (דף יב) דרשינן מה ת"ל ילבש לרבות את השחקין ואמאי צריך רבו.

31. הגהות יעב"ץ שם

ה' תר"ה וכו' לכתוב
ה' תר"ה וכו' לכתוב
ה' תר"ה וכו' לכתוב

32. תר"י יומא עא

לכתוב יומא עא
לכתוב יומא עא
לכתוב יומא עא

33. רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח

הלכה ה
כל בגד מבגדי כהונה שנעשו צואין אין מלבנין אותן ואין מכבסין אותן אלא מניחן לפתילות ולובש חדשים, ובגדי כהן גדול שבלו גונזין אותן, ובגדי לבן שעובד בהם ביום הצום אינו עובד בהם פעם שניה לעולם אלא נגנזין במקום שיפשוט אותם שם שנאמר והניחם שם והם אסורין בהנאה.

הלכה ו
מכנסי כהנים הדיוטים שבלו ואבנטיהם היו עושין מהן פתילות ומדליקין בהן במקדש בשמחת בית השואבה, וכתנות כהנים הדיוטים שבלו היו עושין מהן פתילות למנורת תמיד.

34. משנה למלך הלכות כלי המקדש פרק ח

ובגדי כהונה אם יש להם דין כלי שרת עימן בתוס' קידושין (דף כ"ד) שכתבו שאם עדיין לא נתחנכו אין להם דין קדושת כלי שרת אלא קדושת בד"ה אבל אם נתחנכו יש להן דין כלי שרת שקדושים קדושת הגוף אך הריטב"א שם חולק בזה וסבירא ליה דאינן קדושת הגוף ככלי שרת שהרי אין משתמשין בהן בגופה ומכשירי עבודה הם חדינן בקדושת דמים ע"כ. אך ק"ל לסברת הריטב"א מהא דק"ל דבגדי כ"ג שבלו נגנזים ואי אמרת בשלמא דיש להם קדושת הגוף היינו טעמא דנגנזין משום דאין להם פדיון ככל כלי שרת דאין להם פדיון כמו שכתב רבינו בפ"ח מהלכות איסורי מזבח דין ד' אלא אי אמרת דדינא כקדושת דמים אמאי אין פודין אותם וצריך עיון.

35. רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח הלכה יב

אסור לכהן הדיוט ללבושו אלא בשעת עבודה, אין הכהנים לובשין לעבודה אלא צמר ופשתים בלבד. +/השגת הראב"ד/ אסור לכהן הדיוט. א"א לא מתוור מן הגמרא הכי אלא כל היום מותר במקדש.

ייש נפ"מ בין בגדי כה"ג לבגדי

36. צנפת פענח

כהן הדיוט, דבגדי כה"ג, הלבטישה היא מצורה, לא משום דבלא זה הוי מחוסר בגדים

[ז"א דין שנובע מהעבודה]..משא"כ גבי בגדי כהן הריוט רזה הוי רק לצורך הקרבן

כרי שלא יהא מחוס"ב..

37. העמק דבר שמות שם

ולתפארת. בנשך נדש העיני שיהא להין תקדש
פלטו ותהניב בתמידות ונפרישות נכלל מכלל
ישראל. וזה ה"ה חלל בלפון שיהא נכבד בעיני
בכריות שידעו ויבינו כי הוא במעלה עליונה בהם
ולא יחשבו וזהו לרמוז רוחא. משה' היו הבגדים
להועלה כהיה בעיני ישראל. לגבור ולתפארת.
ועיניו היה כי הפך ה' ניקור. וראוי להיות מרכזה
לשכינה. וכן הוא בכל כה"ג. משה"כ בגדי כהונה
דכ"ד לה היה לכבוד ולתפארת חלל המבטחה של
רשם כה"ג' להין תקדש ת'. המ"כ כה"ג היה רחוי
להיות משנה בכל היסודות.

ובנשך הוא דבר שכל
ע"כ הקדים נומר להם אשר מלאחי את להין רזה
הכמה וכו' ויין ויסקיל מכה הבגדים ח"ך שם
שעליה כל לבו. היאך נעשו. ומש"ה נעשו צום
משה בעלמו שידבר חל כל חכמו לב. ולא נללל שזה
הפרס אינו נוגע להכמות התלככה חלל להכמה
העושה: ל"בדנו לי. שיש כמה מני קדושות. יש
מהקדש לזרחה ויש להפלה וחמר שיהא הכונה לקדושה
לכהן לי הייש לעבודה התומת: ∞

(:) וארה. משכ
נעמו מעשה שיבאר כהמון: אל כל הבמו לב.
האמרה אין נקומו כלל כ"ה כמות. חלל כל מקום
דכרוב חכמו לב הניחור ירחת ה'. שהוא ראשי
הכמה ומקומה כלל כידוע. וע' להין ל"א' ובש"מ.
וספיין שגדש לכ"ן כומר חכמה ירחת ה' יבואר
לפינו: אשר בלא תהיו רוח הכמה. אשר וולחיים
מיבטי חלל קאי על להין שידבר משכ לחכמי לב
שתלתי את להין רוח חכמה: וז"ל הקדמה לביפיה
דקרא ועשו את בגדי אדרן לקדשו. דחמד
שצמור להין להקדש מהן המקום לו בגדי קודש
שיבטי לו לדבר. וידוע דכ"ד שנקדושה לבכ בשעון

עפ"י לשמה עפ"י דין. עוד כל מה שמביאים יותר
הפעולה לשם קדושה. מועלת יותר לחלוקה מש"כ
לפיל ייש ב' וככ"מ מש"ה נעשו משה שיחבר
להלכות שם בעלמם ירחי ה' לעשות הבגדים
בזמן שיפילו יותר לקדשו.

לאהרן אחיק ולבניו
לכדו לי. כנני כהנים הדיוטים לא נלשו לעשות
כדי לקדש. חלל כ"ד לכהן ע'. והייש לשמה.
ובכלל ג"כ להין חלן דלחית אינו לעיטובה מחשבה
לקדשו חלל לכהן לי הוא לעיטובה: ∞

אין בגדיהם עליהן אין כהונתן עליהם - מהכא ילפינן מיתה בפרק הנשרפין (סנהדרין דף פג:) דקאמר אין בגדיהם עליהם הווי להו זרים ואמר מר זר ששימש במיתה והקשה הרב רבי יעקב מאורלינש והא מיתה כתיבא בהדיא בפרשת ואתה תצוה ותירץ דאף על גב דכולהו בגדים כתיבי התם מכל מקום מיתה אמכנסיים דוקא כתיבא כדמשמע פשטא דקרא וקרא דוחגרת דכתיב בפרשה שאחריה דדרשינן מינה דאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהם איצטריך לשאר בגדים ומינייה לא הווי ילפינן מכנסיים דמכנסיים לא כתיבי התם ועוד יש לומר דקרא דוחגרת צריך לחילול עבודה דמקרי זר, בר"ד.

39. שמות פרק כח פסוק ד

ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי:

40. שמות פרק כח

(מ) ולבני אהרן תעשה כתנת ועשית להם אבנטים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת: (מא) והלבשת אתם את אהרן אחיך ואת בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את ידם וקדשת אתם וכהנו לי: (מב) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה ממתנים ועד ירכים יהיו: (מג) והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקדש ולא ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריהו:

41. רשב"ם שמות פרק כח פסוק ד

לפי הפשט מכנסיים לא הוצרך להזכיר כאן, שאינו מזכיר אלא בגדים הנראים העשויים לכבוד:

42. אבן עזרא שמות פרק כח

(ד) ואלה הבגדים הזכיר בתחלת החשן, שה' למעלה מהאפוד, שהוא למעלה מהמעיל, ואחר כן הכתונת והאבנט החוגר אותו והמצנפת על ראשו. וכן היה כאשר רחץ אהרן במים ולבש מכנסי בד. ואין צורך להזכירם עתה, ולא בשעת מעשה, כי מנהג כל אדם ללבוש מכנסיים.

43. חזקוני כח:מב

חזקוני (מב) מכנסי בד, לפי שנאמר במ: לכסות בשר ערוה, לא נאמר במ "לכבוד ולתפארת".

44. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף פח עמוד ב

ואמר רבי עיניי בר ששון: למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה? לומר לך: מה קרבנות מכפרין, אף בגדי כהונה מכפרין. כתונת מכפרת על שפיכות דם, שנאמר: +בראשית לז+ וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם. מכנסיים מכפרת על גילוי ערוה, שנאמר: +שמות כח+ ועשה להם מכנסי בד [לכסות (את) בשר ערוה]. מצנפת מכפרת על גסי הרוח. מנין? אמר רבי חנינא: יבא דבר שבגובה ויכפר על גובה. אבנט מכפר על הרהור הלב, היכא דאיתיה. חושן מכפר על הדינין, שנא': +שמות כח+ ועשית חושן משפט. אפוד מכפר על עבודת כוכבים, שנאמר: +הושע ג+ אין אפוד ותרפים. מעיל מכפר על לשון הרע. מנין? א"ר חנינא: יבא דבר שבקול ויכפר על קול הרע. וציץ

מכפר על עזות פנים, בציץ כתיב: + שמות כח+ והיה על מצח אהרן, ובעזות פנים כתיב: + ירמיהו ג+ ומצח אשה זונה היה לך.

45. תלמוד בבלי מסכת נדה דף יג עמוד ב

אמר רב פפא: שמע מינה - מכנסים אסורים. והכתיב + שמות כ"ח+ ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערות: ההוא - כדתניא: מכנסי כהנים למה הן דומין - כמין פמלניא של פרשים, למעלה - עד מתנים, למטה - עד ירכים, ויש להם שנצים, ואין להם לא בית הנקב ולא בית הערוה.

46. רש"י מסכת נדה דף יג עמוד ב

ואין להם לא בית הנקב ולא בית הערוה - כלומר חללו רחב ותלוי למטה ולא היה תיק בין הירכיים להיות האבר מתעטף בו שלא יבא (האבר) לידי הרהור והייט בית הערוה, ובית הנקב כשהן קצרות כנגד נקב הרעי כתבנית אדם נכנסות בין עגבותיו ומלוכלכות באיעה וגנאי הוא לבגדי קדש בכך

47. רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח הלכה יח

המכנסים בין של כ"ג בין של כהן הדיוט הם ממתנים עד ירכים שהוא למעלה מן הטיבור קרוב מן הלב עד סוף הירך שהוא הארכובה, ושנצים יש להם ואין להם לא בית הנקב ולא בית הערוה אלא מוקפין כמין כיס.

48. תלמוד בבלי מסכת יומא דף כה עמוד א

התניא: מניין שלא יהא דבר קודם למכנסים - תלמוד לומר + ויקרא טז+ ומכנסי בד יהיו על בשרו.

49 מנ"ח צטיג

[יג] ועיין ר"מ כאן פ"י [ה' א"ג], סדר לבישת הבגדים, לונש המכנסים תמילה, ואחר כך הכוונה ואחר כך האצטט ואחר כך המנפם, וכהן גדול לונש אחר האצטט, המעיל והאפוד והחושן והמנפם והיץ. ולבישת המכנסים תמילה מפורש בש"ס כמה פעמים ועיין יומא כ"ג ע"ב וש"ג, מנין שלא יהיה דבר קודם להמכנסים, ועיין כסף משנה, ובשאר הבגדים אין קפידא כלל. עיין סנהדרין מ"ט ע"ב, כהן הדיוט וכו' וכהן גדול וכו', אין מוקדם ומאוחר. וזמנה יומא ע"א ע"ב, מוצא דרך אחר, גבי כהן הדיוט מוצא מנפם קודם לאצטט, וגבי כהן גדול חושן ואפוד ומעיל ויץ, רק אין קפידא כי אם על המכנסים שהיו תמילה דנפיק מקרא. והר"מ נראה דנקט סדרא דקרא גבי יום הכפורים בפרשם אחרי מות ו'יקרא ט"ו, ד', דכתיב אצטט קודם למנפם, ואף דשם כתיב כוונת קודם למכנסים, מ"מ יש טעם בדבר דלקדמיה קרא, עיין שם בסנהדרין. ובפרשם מטה וכו', ס"ט] מוצא דקרא, ואח בניו וגו' והלכנסם כמטם וחגרת אומם אצטט וסבסם להם מנגעות, ומכנסים היו מלונשים קודם, עיין רמב"ן [שם פסוק י]. וגם בבבלי כהן גדול כתיב [שם כ"ט, ה"ו], כסדר שכתב הר"מ, אך מ"מ אין קפידא כלל, רק המכנסים יש קפידא להקדים, ועיין שו"ם שאגם אריה ה"י צ"ג [ס"י כ"ט].

ובאר"ח הלכות מפילין ס"י כ"ה ס"ו, מוצא ג"כ דנריך שיקדים של יד לשל ראש, ואם לקם של ראש קודם, נריך להעביר על המנפם

והקדים של יד, כיון דלקדמיה קרא, הכא נמי אפילו לקם צד אחר קודם המכנסים, נריך להעביר וללונש המכנסים קודם. ועיין א"ח ס"י תרפ"ד דעם הס"ז ס"ק ד', שאם עבר ולבש של ראש קודם של יד, אין נריך למלון של ראש ולונש של יד אחר של ראש, כיון דכבר לבש של ראש, אין הקדמיה מעכב. ונראה דהכא נמי אם קדם ולבש מלבוש אחר, אין נריך לפשוט הבגד וללונש המכנסים קודם, רק לונש המכנסים אחר כך כמו שם, ע"ש. אך יש לחלק, בשלמא שם דהקדים של ראש וכבר קיים המנפם של ראש, ומה שעבר על הקדמיה לא יכול למקן אף אם ימלון את של ראש, דמ"מ כבר עבר, אבל כאן דעיקר הקפידא לעבודה שילבש כסדר, ואם כן קודם העבודה יכול למקן, למה לא יתקן, ויש לפלג שם בדברי הט"ו.

50. בית האוצר 58-59

הנה לעינין בגדי כהונה הנה רק המכנסים הם שבמילים להחשב גוף דהם הוא שלונש ראשונה ודבוקים לגוף וכבר הוס' גם בושם העירום וירי

